

Sygn. akt II Cz 1798/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie: SO Marzenna Ernest (spr.)

SO Agnieszka Bednarek - Moraś

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2013 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko P. C. (1) i U. C.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia powódki na punkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt. I C 270/10

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić solidarnie od pozwanych P. C. (2) i U. C. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 1.479 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

III. znieść wzajemnie między stronami koszty postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 1798/12

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Myśliborzu postanowieniem z dnia 11 września 2012 r. (sygn. akt I C 207/10): umorzył postępowanie (pkt 1); zasądził od powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz pozwanych U. C. i P. C. (1) kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew zrzekając się roszczenia dlatego też postępowanie należało umorzyć. Rozstrzygając o kosztach Sąd I instancji uznał, że strony pozwanej w żaden sposób nie można uznać za przegrywającą postępowanie. Sąd wskazał, że u podstaw cofnięcia powództwa leżała okoliczność zaspokojenia należności wynikającej z tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę powództwa, dokonana jednak nie przez pozwanych acz przez ich córkę A. R.. Sąd Rejonowy wskazał dodatkowo - nie przesądzając o merytorycznym rozstrzygnięciu - iż w sprawie zaszłyby poważna wątpliwość co do możliwości prowadzenia przez powoda egzekucji ze składnika majątku dłużnika, który to jest objęty wspólnością majątkową małżeńską bez wcześniejszego wyodrębnienia go z tegoż majątku jako odrębnego udziału.

Zażalenie na powyższe postanowienie w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach wywiodła powódka. Zaskarżanemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania - przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c. poprzez błędne ich zastosowanie i uznanie, że w okolicznościach niniejszej sprawy to pozwanych należy uznać za wygrywających proces, a nie powoda i z tej przyczyny to powód winien zapłacić pozwany koszty procesu, a nie pozwani stronie powodowej mimo, że cofnięcie pozwu i zrzeczenie się roszczenia było wynikiem wpłat dokonanych przez pozwanych, a nie przez dłużnika, i w wyniku błędnych merytorycznie rozważań co do zasadności niniejszego powództwa i możliwości skutecznego prowadzenia egzekucji na podstawie ewentualnego wyroku. W oparciu o powyższe powódka wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z zestawieniem kosztów złożonym przy piśmie z dnia 27 lipca 2012 r., zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zauważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo zasadne.

W myśl art. 203 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż w razie cofnięcia pozwu, to strona powodowa obowiązana jest zwrócić pozwanemu na jego żądanie koszty procesu. Obowiązek zwrotu kosztów może wyjątkowo nie obciążać strony cofającej pozew, lecz stronę przeciwną w sytuacji, gdy cofnięcie pozwu wynikało z zaspokojenia powoda w toku postępowania w pierwszej instancji. Stanowisko to jest konsekwencją zapatrywania, że zaspokojenie przez pozwanego roszczenia powoda po wytoczeniu pozwu jest równoznaczne z przegraniem przez niego procesu (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 1951 r., C 593/51, OSN(C) 1952, nr 2, poz. 49).

W przedmiotowej sprawie powódka wniosła o uznanie za bezskuteczną wobec niej czynności prawnej - umowy darowizny prawa odrębnej własności lokalu - dokonanej pomiędzy A. R. i K. R. i pozwanymi P. C. (2) i U. C. dla ochrony wierzytelności powoda wobec A. R. wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 stycznia 2007 r. (sygn. akt X C 472/06). Podstawę prawną powództwa stanowił zatem przepis art. 527 k.c.

Przypomnieć w tym miejscu należy tylko, że dłużnik po zaciągnięciu zobowiązania, mimo że odpowiada za dług całym swoim majątkiem, może swobodnie dysponować przedmiotami majątkowymi wchodzącymi w skład tego majątku. Na skutek jego dyspozycji może on również zmniejszać wartość tego majątku. Z oczywistych względów czynności te mogą doprowadzić do niewypłacalności dłużnika. Ujemnym skutkiem czynności dłużnika w stosunku do jego majątku zapobiega właśnie przewidziana w art. 527 i nast. k.c. tzw. skarga pauliańska. Przedmiotem ochrony powództwa z art. 527 k.c. stanowi każdorazowo istniejąca i zaskarżalna wierzytelność pieniężna.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż cofnięcie powództwa nastąpiło bez wątplenia na skutek zaspokojenia przez pozwanych (poza kwotą 100 zł uiszczoną bezpośrednio przez dłużniczkę) właśnie owej wierzytelności będącej podstawą powództwa wywiedzonego w sprawie. Pozwani P. C. (1) i U. C. w toku niniejszego procesu - i na jego skutek - zapłacili zobowiązanie swojej córki, a dłużniczki osobistej powódki, którego ochrony dotyczyło niniejsze powództwo. W tym stanie rzeczy - w ocenie Sądu Odwoławczego - to właśnie pozwanych należało uznać za przegrywających niniejsze postępowanie w całości. De facto bowiem zaspokajając wierzytelność stwierdzoną tytułem wykonawczym w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 stycznia 2007 r. (sygn. akt X C 472/06) bezprzedmiotowym uczynili dalsze postępowanie wszczęte przeciwko

nim w sprawie ze skargi pauliańskiej. Powódka bowiem działaniem pozwanych uzyskała zaspokojenie wierzytelności stanowiącej podstawę wywiedzioną skargi pauliańskiej. W zaistniałej sytuacji, gdyby strona powodowa nie cofnęła powództwa i nie zrzekła się roszczenia, kontynuowanie procesu i w konsekwencji wydanie wyroku oddalającego powództwo obciążałoby ze wszystkimi konsekwencjami stronę powodową. Skoro jednak w toku postępowania powódka skorzystała z uprawnienia przewidzianego w art. 203 k.p.c. i nastąpiło to na skutek uzyskania zaspokojenia, to właśnie pozwanych należało uznać za stronę przegrywającą proces, która winna zgodnie z art. 98 k.p.c. zwrócić powódce koszty dochodzenia swoich praw przed sądem.

Istotnym w kontekście zarzutów podnoszonych przez pozwanych jeszcze w toku procesu pozostaje, że ugruntowanym w orzecznictwie jest pogląd, że powództwo przewidziane w art. 527 k.c. jest dopuszczalne także wtedy, gdy dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, a przedmiot zaskarżonej czynności wchodził do majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka (tak, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2003 r., IV CKN 204/01, OSNC 2004/9/138). Bez znaczenia jest także - w kategorii ustalenia strony przegrywającej i wygrywającej proces - kwestia „poważnych wątpliwości co do możliwości prowadzenia przez powoda egzekucji ze składnika majątku dłużnika, który to jest objęty wspólnością majątkową małżeńską”. Okoliczność ta bowiem leży nawet poza kognicją Sądu rozpoznającego powództwo ze skargi pauliańskiej, acz pozostaje w gestii wierzyciela już po jego ewentualnym pozytywnym zakończeniu.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądził solidarnie od pozwanych P. C. (2) i U. C. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 1.479 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Na kwotę zasądzonych kosztów składa się natomiast wynagrodzenie pełnomocnika powódki w kwocie 1.200 zł ustalone zgodnie z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z zm.), 262 zł opłaty od pozwu i kwota 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku pełnomocnika powódki o zasądzenie kosztów zgodnie z przedłożonym zestawieniem. W ocenie instancji odwoławczej bowiem charakter sprawy i stopień jej skomplikowania nie uzasadniają przyznania pełnomocnikowi podwójnej wysokości minimalnego wynagrodzenia. Sąd Okręgowy podziela nadto pogląd, iż w skład kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony nie wchodzi koszty przejazdu do sądu profesjonalnego pełnomocnika - art. 98 § 3 k.p.c. (tak, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2011 r., II Cz 137/10, Lex nr 846042). Ponadto pełnomocnik powódki nie wykazał, iż koszty przejazdu wynosiły łącznie 133,73 zł. Brak bowiem niezbędnych danych dotyczących pojazdu, które pozwoliłyby na weryfikację sposobu wyliczenia tych kosztów.

Uwzględniając powyższe, podstawę dokonanej zmiany stanowił przepis art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., a oddalenia zażalenia powódki w pozostałym zakresie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. orzekając w konsekwencji o wzajemnym zniesieniu między stronami kosztów tego postępowania. Powódka wygrała postępowanie zażaleniowe w 52,6 %, a co za tym idzie uległa w 47,4 %. Z uwagi na fakt, iż obie strony postępowania były reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika także koszty poniesione w postępowaniu zażaleniowym obu stron są zbliżone. Jeśli zatem strony w równym lub zbliżonym stopniu wygrały i przegrały proces a jednocześnie w takim samym stosunku poniosły koszty procesu, to sytuacja ta uzasadnia w pełni wzajemnie zniesienie między stronami kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 1798/12

Zarządzenia:

1. Odnotować i zakreślić;
2. Odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;

3. Akta sprawy zwrócić Sądowi Rejonowemu po nadejściu zwrotnych potwierdzeń odbioru i bezskutecznym upływie terminu do złożenia zażalenia na orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie 3;

4. Do zbioru.